

Debesuota, šaltiau.
Saulė teka 6:44, leidžiasi 4:28.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, Lapkričio-November 19 d., 1971 m.

Kaina 15c

273

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60603
RAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VYRIAUSYBĖS PASIKEITIMAS TAILANDIJOJE

BALTIJOS VALSTYBĖS J. TAUTOSE

J. Tautų Trečiasis Komitetas š. m. lapkričio 15 ir 16 d. svarstė tautų laisvo apsisprendimo klausimą. Šalia visos eilės kitų valstybių delegatų, JAV delegatas III-me Komitete, Kongreso Atst. Rūmų narys Edward J. Derwinski (Illinois), svarstant klausimą apie tautų laisvo apsisprendimo teisę ir reikalą skubiai suleisti nepriklausomybę kolonijinėms tautoms, pasakė reikšmingą kalbą. Jis priminė Baltijos valstybių likimą ir nurodė į Sovietų Sąjungą, okupavusią tas valstybes ir prievarta jas įjungusią į vadinamąjį socialistinį respublikų tarpą. Atst. Derwinski atvira kalba supykė Sovietų Sąjungos delegatus.

Atst. E. J. Derwinski savo žodyje J. Tautose lapkričio 15 d. teigė, jog JAV-bės pasisako už pavergtųjų tautų laisvę. Esą, amerikiečiai mano, kad laisvė bei laisvas apsisprendimas tai visuotiniai dėsniai, bet ne toki, kuriuos tektų naudoti pasirinktinai.

Nurodęs, kad nuo 1941 metų 83 kraštams buvo suteikta nepriklausomybė, Derwinski pabrėžė, jog negalima nepastebėti naujųjų kolonializmo formų bei nenoro pripažinti laisvą apsisprendimą, ir tai ryškiai matyti po II pasaulinio karo dienų.

Derwinski toliau pažymėjo, kad Baltijos valstybės šiuo atveju sudaro specialų atvejį. Tas valstybes sovietams okupavus, JAV bei daugelis kitų kraštų nesutinka su sovietų pažiūra, jog tos valstybės jau nebeegzistuoja. Jis priminė, kad JAV dar ir šiandien pripažįsta Baltijos valstybių teisėtą vyriausybę atstovus.

JAV Kongreso atstovas nurodė, kad Baltijos kraštų gyventojai išvežti į Sibirį, priminė vokiečių ir kt. gyventojų bėgimą į Vakarais, palygino komunistinės santvarkos kraštų menką ūkinį lygį su Vakarais. Derwinski baigdamas griežtai pasisakė už laisvo apsisprendimo teisės panaudojimą visur, nes tik ta teisei turėdamos tautos gali pasinaudoti pagrindinėmis žmogaus teisėmis bei Visuotinėje Žmogaus Teisių Deklaracijoje įrašytomis laisvėmis. Sovietų delegatas Safrončiuk pirmą debatų dieną (lapkr. 15) paprasčiausiu atsakyti Derwinskiui. Esą, šis iškraipęs "istorinę tikrovę". Rusas teigė: Baltijos valstybės, girdi, savo noru įsijungusios į Sovietų Sąjungą. Safrončiukas išplūdo ir emigrantus bei tarianus karo nusikaltėlius.

Atst. Derwinski šios pačios dienos vakarą, lapkr. 15, kalbėjo BATUN susirinkime New York'e, Estų Namuose. Jis pažymėjo, kad sovietai — labiausiai imperialistinė ir kolonijinė valstybė šiandien ir iškelė daugelį svarbių teiginių. — Susirinkime dalyvavo Lietuvos gen. konsulas New York'e A. Simutis, estų konsulai, bendruomenių, organizacijų, spaudos atstovai. Derwinski, didelis Baltijos kraštų bičiulis, atsakė į jaunimo atstovų bei svečių paklausimus. Jam padėjo JAV BATUN pirmininkas Kest. Miklas.

IŠ VISO PASAULIO

NEWARK. — Prancūzų konsulato New York'e tarnautojas, įvyktas į tarptautinį narkotikų šmugelio gaują, atsisakė atvykti į teismą, griebdamasis diplomatinio imuniteto.

MASKVA. — Sovietų valdžia netikėtai davė leidimą 22 metų studentui Valery Kreminovui išvažiuoti į Ameriką. Jis prieš kelis mėnesius susituokė Leningrade su jauna amerikietė Debbie Brackman. Ji siūlėsi pasilikti Sov. Sąjungoje, tačiau sovietų valdžia jos nenorėjo. Dabar jau navedžiai gavo žinią, kad jie abu gali išvažiuoti į Ameriką.

VATIKANAS. — Trys Amerikos astronautai: Scott, Worden ir Irwin buvo priimti Popiežiaus, kuriam jie buvo atsiuntę, skrisdami į mėnulį, pareiškimą.

PHNOMPENHAS. — Netoli Kambodijos sostinės komunistų jėgos sustiprino puolimus. Iš miesto lauko ateina žinios apie tris komunistų divizijas, kurios apsupusios miestą.

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas patvirtino, kad Amerika neformaliai susitarė 1951 metais su Islandija, kad Islandijoje nebus laikomi karinės Amerikos bazės — negrėi. Tas susitarimas nebevykdomas jau nuo 1961 m.

MADRIDAS. — Ispanija pasiskelbė ekonominį ketverių metų planą, kuris padidins ispanų pajamas, pristatys daugiau mokymų, universitetų ir kelių.

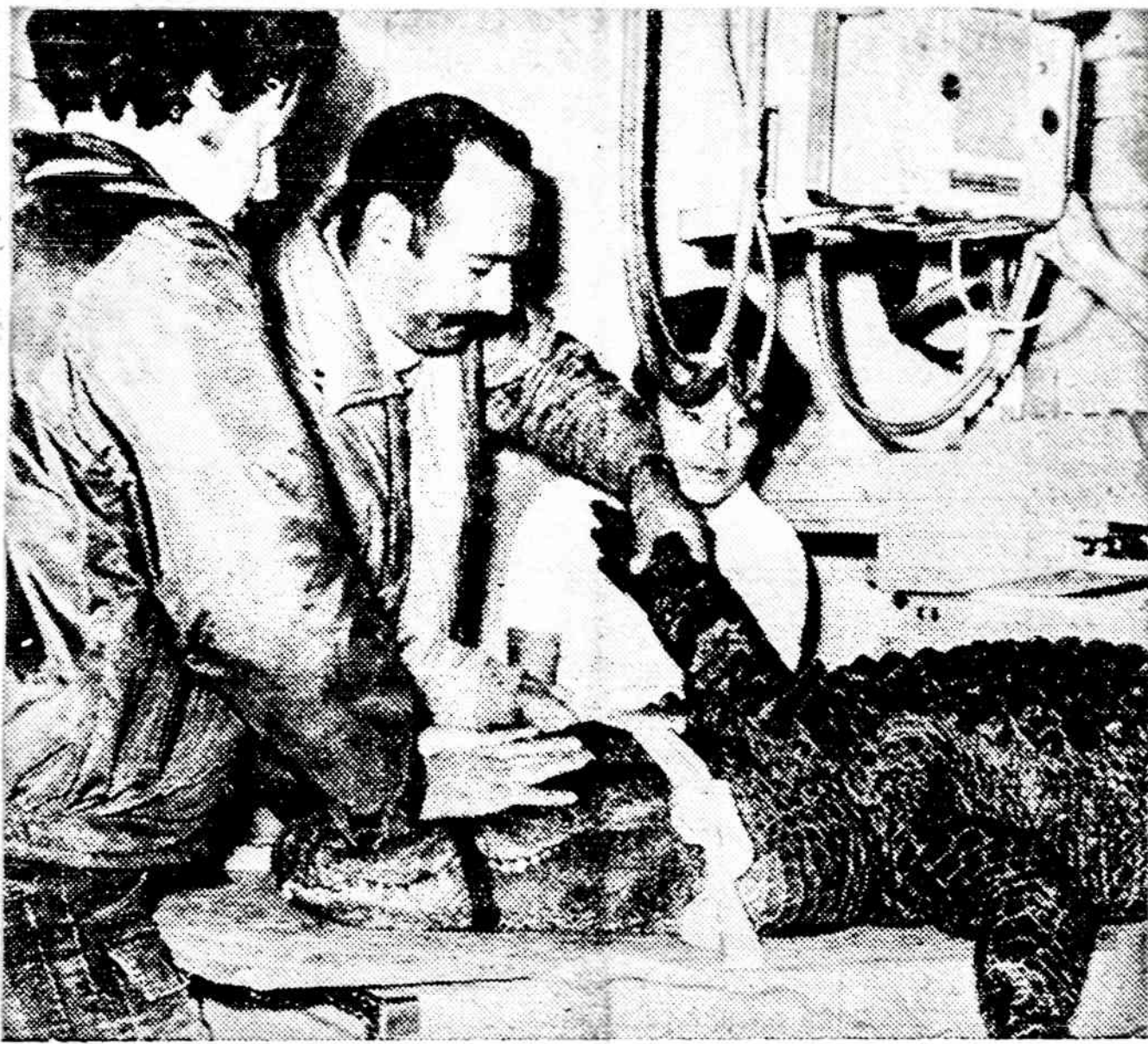
FAIRFAX. — Arthur Barkley, 49 m., kuris bandė pagrobti keleivinį lėktuvą ir reikalavo 100 mil. dol., buvo pripažintas nesveiku ir buvo uždarytas į bėprotnamį.

Airiai atkeršys už kankinimus

BELFASTAS. — Slaptos aiurių armijos vadovybė, piktai kritikuodama Britanijos komisijos atradimus, kad britai šiaurinėje Airijoje nekankina suimtųjų aiurių, paskelbė, jog britų žvalgybos valdininkai, kurie veda kvotas politinių kalinių tarpe, yra slapta armijai žinomi ir kankintojai anksčiau ar vėliau susilauks atpildo už savo veiksmus. Jiems bus atkeršyta.

Britų vidaus reikalų ministris Reginald Maudling parlamente pažadėjo visu griežtumu gaudyti slaptos armijos narius, kurie teroru ir smurtu, nužudymais ir bombomis bando pakeisti esamą padėtį šiaurinėje Airijoje. Karas vyksta ir jame niekas negali būti neutralus, kalbėjo ministras.

Anksčiau atstovybę saugojo du seržantai ir 36 policininkai. Dabar jų 53, vadovaujami 4 seržantų. Atstovybę saugoma visos 24 val.

Veterinorius gydo 316 svarų, devynių pėdų ilgumo aligatorų "Susie", kuri gyvena Redwood City, Kalifornijos "Jūrų pasaulio" baseine. Ji susižeidė bekovodama su kitu aligatorium. Teko daryti rentgeno nuotraukas, tikrinant ar neperlaužtas "Susie" kojos kaulas.

BANDO IŠPLĖSTI PREKYBĄ SU RUSAIS

WASHINGTONAS. — Dešimties žmonių Amerikos delegacija, vadovaujama prekybos sekretoriaus Maurice Stans, išvyko į Maskvą. Delegacija kuriam laikui sustojo Švedijoje ir Maskvoje bus šeštadienį. Atgal numatoma išvykti gruodžio 8 d., sustojant pakeliui Lenkijoje. Delegacija derės dėl prekybos ryšių išplėtimo ir pavažinės po visą Sovietų Sąjungą. Delegacijoje yra Helmut Sonnenfeldt, dr. Henry Kissingerio grupės Baltuose Rūmuose narys. Prekybos departamente kalbama, kad Amerikos-Sov. Sąjungos prekybos ryšių išplėtimas kasmet didės po vieną milijardą dolerių vertės prekių, kol pasieks penktą milijoną 1975 metais.

Šiais metais Amerikos-Sovietų santykiai rodo gerėjimo žymių. Neseniai buvo susitarta dėl incidentų jūrose ir vandenynuose. Amerikos uostų darbininkų unijos sutiko pakrauti jaus, paroduotus Sovietų Sąjungai. Amerikos biznierių vis dažniau lankosi Maskvoje, siūlydami prekybos, kurioms eksportuoti leidimus vis dažniau duoda Baltieji Rūmai. Kultūrinio bendravimo sutartis bus prailginta ir jau daromi žygiai atdaryti konsulatų San Francisco ir Leningrade. Pagaliau buvo susitarta dėl įtemimų Berlyne sumažinimo ir daroma pažanga Salt derybose Vienoje. Gegužės mėn. Maskvoje numato lankytis prezidentas Nixonas.

Sovietų Sąjungai šitoks santykių pagerėjimas labai svarbus dėl įvairių trūkumų namie ir dėl vis didėjančios Kinijos įtakos pasaulio scenoje. Prekybos sekretorius Stans, kalbėdamas pirmadienį grupei Amerikos biznierių, nurodė mintį 5 milijonų dolerių skaičių, kaip visai realistinį. Amerikos įmonės galinčios padėti sovietams išnaudoti Sibiro mineralinius ir miškų turis. Amerikos laivai gali vežti iš Sibiro naftos laukų suskystintas dujas ar naftą. Amerikos technologija galinti padėti rusams atidaryti Sibiro vario turis. Sovietams reikia ir Amerikos žemės ūkio produktų ir mašinų.

Galimas daiktas, kad Stans delegacija dabar susitars su sovietais, vėliau sutartį pasirašys pats prezidentas. Galimas daiktas, kad Amerika duos sovietams ir kreditų, kad jie galėtų pirkti Amerikos gaminus.

LONDONAS. — Britanijoje mirė žinoma aktorė, vaidinusi scenoje ir filmuose 66 metus, Dame Gladys Cooper, 81 metų amžiaus.

Čilės vario unija nebendradarbiauja

SANTIAGO. — Prokomunistinė Čilės valdžia turi daug sunkumų su savo vario kasyklų darbininkais. Didžiausioje kasykloje darbininkų unijų vadai yra krikščionys demokratai ir jie labai šaltai žiūri į valdžios reikavimus didinti produkciją ir mažinti algų reikalavimus. Unija Anacondos kasykloje pareikalavo 50% algų pakėlimo. Už šį reikalavimą balsavo 3,340 darbininkų. Kiti 664 darbininkai reikalauja tik 35% algų pakėlimo. Jis vyriausybė tačiau siūlo tik 23% pakėlimą.

Valdžia siekia didinti gamybą ir nekelti per daug algų, nes varis yra svarbiausias valdžios pajamų šaltinis. Unijos tačiau reikalauja iš "darbininkų valdžios" geresnių sąlygų ir žada streikuoti, jei jų reikalavimai nebus patenkinti.

Kard. Wyszinski sugrįžo iš Vatikano

VARSŪVA. — Lenkijos kardinolas Stefan Wyszinski sugrįžo iš Vatikano. Varšuvos stotyje jį pasitiko šimtai lenkų kunigų, vienuolių ir Vatikano pasiuntinių arkivyskupų Agostino Casaroli, kuris atvyko prieš kelė dieną į Varšuvą derėtis su Lenkijos vyriausybe. Kardinalas Wyszinski prieš išvažiuodamas namo dar kartą susitiko su Popiežiumi.

Nėra žinių, kaip vyksta Vatikano-Lenkijos derybos, tačiau charakteringa, kad jos prasidėjo Lenkijos katalikų primui, kardinolui Wyszinskiui nebūnant namie. Lenkija spaudžia Vatikaną, kad tas pripažintų Lenkijai vokiečių žemes. Šiuo metu ty žemių vyskupijos Vatikano laikomos laikinomis administracijomis.

Jungtinių Tautų sekretorius turės ligoninėje pagulėti dar ateinančią savaitę, nes jo skilvio žaizdos labai pamažu gija.

Alena Devenienė, dalyvavusi Alto konferencijoje ir pasitarusi su artimaisiais, penktadienį išskrido į Kaliforniją.

REVOLIUCINĖ TARYBA TAILANDIJOJE

BANGKOKAS. — Tailandijos premjeras, kariuomenės vadas ir dar keli valdžios vyrai paėmė Tailandijos valdžią, išvaikė parlamentą, panaikino konstituciją ir išardė buvusio ministerių kabinetą. Nauja valdžia pavadinta revoliucine taryba. Premjeras Thanom Kittikachorn paskelbė, kad Tailandijos užsienio politika liks ta pati. Šis valdžios pakeitimas praėjo ramiai, nors sostinės gatvėse matėsi tankai ir parašutintinkų daliniai.

Rodezijos blokada neduoda vaisių

SALISBURY. — Britanijos užsienio reikalų ministerio Douglas Home vizitas Rodezijoje ir bandymas susitarti su baltųjų vyriausybe dėl politinės to krašto ateities atkreipė pasaulio dėmesį į Rodezijos ekonominę blokadą, kurią Jungtinės Tautos paskelbė 1966 m. Visi sutinka, kad blokada nėra efektyvi. Rodezijos krautuvės pilnos prekių, kurias ji gauna per trečiąsias šalis, dažniausiai per Pietų Afriką ar Portugalijos kolonijas.

Prėkės yra brangesnės, negu buvo anksčiau, nes tarpininkai irgi nori uždirbti. Rodezijos eksportai irgi pasiekia pasaulio rinkas, ypač varis, nikelis, chromas. Kaimyninė Zambija, pati didžiausia Rodezijos valdžios priešininkė, priversta pirkti Rodezijos akmens anglį ir javus.

Blokaudos didžiausia reikšmė — tai užsienio kapitalo investavimų stoka. Rodezijai reikėtų modernizuoti geležinkelio sistemą, pakeisti garvežius, reikėtų naujų pramonės įmonių, tačiau joms nėra lėšų.

Faktas, kad blokada nepaklūpė Rodezijos, matomas ir iš gyvo kasyklų ir pramonės įmonių veikimo. Bedarbių nėra, kasyklos veikia pilnu tempu. Sakoma, kad Rodezijos chromą perka net pati Sovietų Sąjunga, kuri vėliau tą chromą dvigubai brangiau parduoda Amerikai.

Prezidentas Nixonas jau pasirašė įstatymą, kuris leidžia Amerikai pirkti Rodezijoje tokias prekes, kurias Amerika dabar perka iš komunistinių valstybių. Įstatymas įsigalios nuo Naujų metų. Tas įstatymas susilaukė kritiškos rezoliucijos Jungtinės Tautos ir supykino juodasias valstybes Afrikoje. Baltieji Rūmai pareiškė, kad Amerika laikinai susilaikys nuo užsakymų Rodezijai, kol paaiškės dabar vykstančios Rodezijos derybos su Britanija.

Ragina skelbti Izraeliui karą

BEIRUTAS. — Irako prezidentas Hassan al Bakr ilgoje spaudos konferencijoje reikalavo mesti bandymus iškviesti su Izraeliu politinio susitarimo. Praktika jau parodžiusi, kad Izraelis nenori su arabais susitarti, o tik siekia plėsti arabų sąskaiton savo teritoriją.

Irako prezidentas nurodė, kad vienintelis kelias išvaduoti žydų okupuotas arabų žemes — karas. Visos arabų šalys turėtų paskelbti Izraeliui karą.

Kitas arabų prezidentas — Habib Bourguiba iš Tuniso — pareiškė, kad vienintelė viltis Viduriniuose Rytuose rasti taiką yra žydų ir arabų federacija, tačiau tokią iškurti dabar per anksti, gali dar užtrukti 20-30 metų.

Naujos valdžios atsišaukimas į gyventojus aiškino, kad padėtis reikalauja sistemos pakeitimo. Šiaurinėje Tailandijoje didėja komunistų gaujų veikla, parlamentas trukdęs valdžiai veikti, vis didėjo vidaus neramumai, studentų demonstracijos.

Tailandija iki 1932 m. turėjo absoliutų monarchą ir vadinosi Siamu. Kariuomenė karalių nuvertė ir įvedė konstitucinę vyriausybę, kuri pakeitė ir valstybės vardą. Karo metu šalis buvo okupuota Japonijos, o po karo visa eilė karinių perversmų nedavė kraštui pastovios vyriausybės, kol valdžią paėmė fieldmaršalas Sarit ir dabartinis premjeras fieldmaršalas Thanom. Dabar panaikintoji konstitucija galioja nuo 1968 m.

Paskutiniu metu parlamentas buvo pradėjęs nebeklausyti karinės valdžios. Buvo sunkumų priimant vyriausybės sudarytą biudžetą. Daug kritikos valdžia susilaukė dėl susilaikymo balsojuant Jungtinėse Tautose. Kairiosios partijos reikalavo, kad Tailandija pripažintų Kiniją ir išstotų iš Seato karinės organizacijos.

Siame perversme nemažą vaidmenį suvaidino Kinijos priėmimas į Jungtines Tautas. Tailandijoje yra apie 2 milijonai kinų. Vyriausybės politika buvo glaudžiai surišta su Amerikos, kuri turi Tailandijoje nemažą aviacijos bazes. Vis daugiau buvusioje vyriausybėje atsirado žmonių, raginančių nutraukti ryšius su Amerika ir pradėti ieškoti šiltesnių ryšių su Kinija. Kariuomenės vadams tokios kalbos nepatiko ir jie nutarė veikti.

Britų darbiečiai perrinko vadus

LONDONAS. — Britanijos opozicijos — darbo partija — išsirikno savo vadovybę. Darbiečių parlamentarų vadu toliau lieka Harold Wilson. Didžiausia kovą vyko dėl jo padėjėjo vėtos, Kairieji darbiečiai norėjo pašalinti Roy Jenkins, kuris nesilaikė partijos konferencijos nutarimo ir balsavo parlamente už Britanijos įstojimą į Europos Bendrą Rinką. Kartu su juo už rinką balsavo dar 69 darbiečiai, o 20 kity susilaikė.

Roy Jenkins tačiau buvo išrinktas partijos lyderio pavaduotoju, gaudamas 140 balsų. Jo svarbiausias konkurentas Michael Foot, partijos kairiojo sparno atstovas, gavo 126 balsus. Balsavimas tik paryškino darbo partijos suskilimą. Panašūs rezultatai buvo gauti ir pernykščiame vadų rinkime.

WASHINGTONAS. — General Motors pranešė Corvair automobilių 1961-69 modelių savininkams, kad šildymo sistemoje yra defektas, kuris gali būti pavojaingas savo dujomis sėdinčioms automobilijoms. Tokių automobilių esą apie 760 tūkstančių.

Stipriai saugo sovietų atstovybę

NEW YORKAS. — Sovietų diplomatinė misija prie Jungtinių Tautų, įsikūrusi 12 aukštų name New York'e, atsisakė policijos pareigūnams leisti apžiūrėti pastato stogą, kad policija galėtų nuspresti, kur geriausiai išstatyti naujinius saugybinius. New Yorko policija sustiprino sovietų namo apsaugą po žydų Gynybės Lygos narių šaudymo.

SUSIVENIJIMO DIENOS CLEVELANDE

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra jau susilaukęs 85 metų savo gyvavimo ir veiklos. Prieš 85 metus šiame krašte višose vietovėse, kur tik gyveno bent keli lietuviai, pradėjo dygti dygti šios organizacijos kuopos ir, palyginti, per trumpą laiką jos sėte nusėjo viso šio krašto pakraščius, o vėliau persimetė ir į kaimyninę Kanadą. Lai- kui bėgant, daugelis šių kuopų išnyko, kitos persiorganizavo, tačiau daugelis jų ir šiandien dar sėkmingai gyvuoja ir savo veikla puošia Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą.

Viena pirmųjų SLA kuopų įsisteigė ir Clevelande. Ji gavo 14-tos kuopos numerį. Ši kuopa persiorganizavo iš Sv. Jurgio pašalpinės draugijos ir tuo būdu šiais metais švenčia savo veiklos deimantinę (75 metų) sukaktį.

Ši garbinga sukaktis buvo iškilmingai paminėta spalio mėn. 30 d. Pats minėjimas ir visos kitos iškilnės vyko Čiurlionies Meno Ansamblio namuose, kuriuos jau veik prieš du dešimtmečius Ansambliui sudarė sąlygas įsigyti SLA Pildomoji Taryba ir tuo pačiu išgelbėjo Čiurlioniečius nuo pakrikimo bei sudarė sąlygas nuosavoje pastogėje rengti koncertams.

Tą pačią dieną Clevelande įvyko ir SLA veikėjų organizatorių suvažiavimas. Ši suvažiavimą kvietė Pildomoji Taryba. Į pasitarimą, be gausaus būrio Clevelando SLA veikėjų, buvo atvykę organizatoriai ir kuopų atstovai iš Detroito, Akrono, Lorain. Pasitarime dalyvavo ir SLA prezidentas Povilas Dargis, viceprezidentas Čaplikas ir sekretorius dr. A. Budreckis. Jie visi susirinkusiems padarė prae-

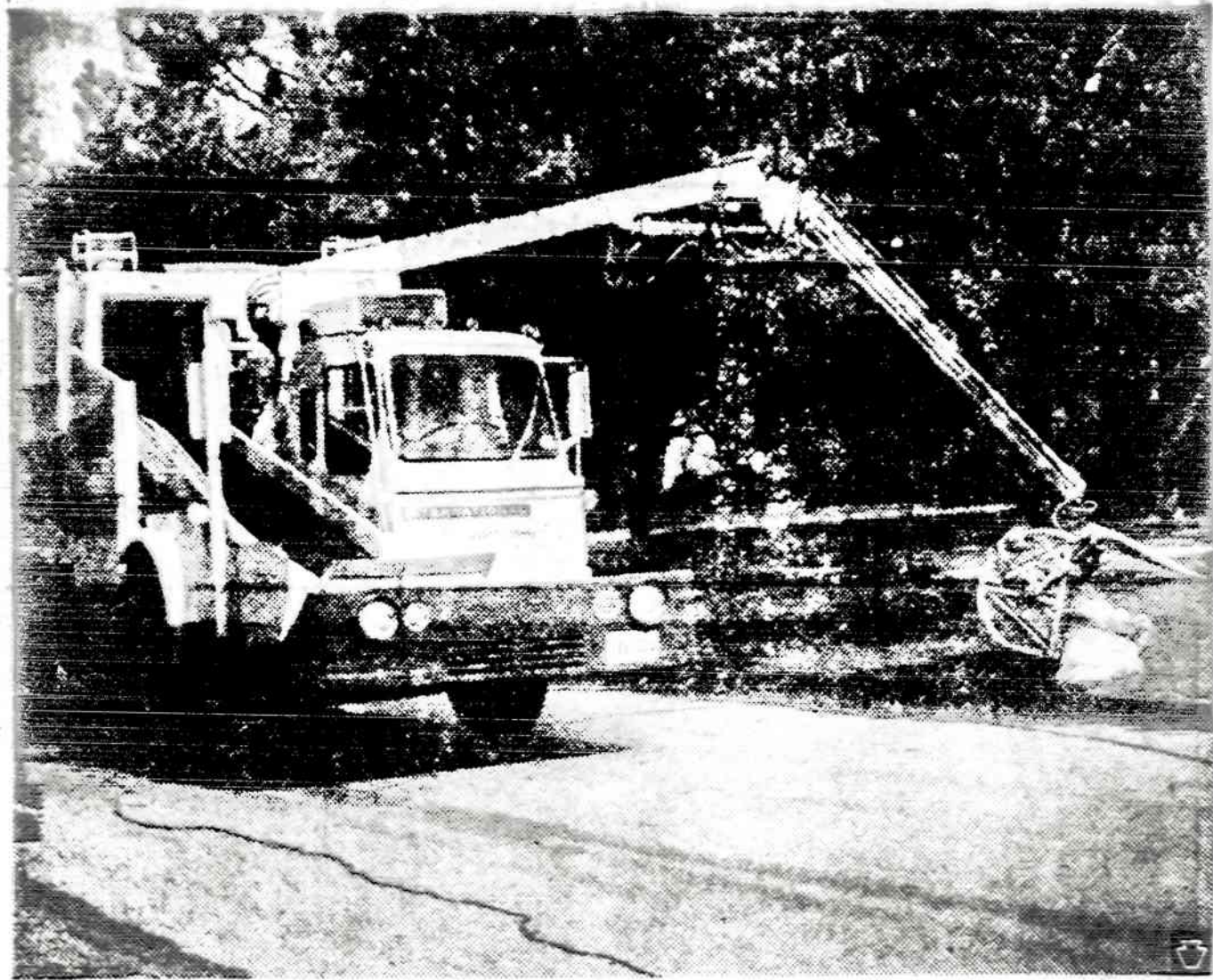
šėjimus. Prezidentas vaizdžiai nupasakojo šiandieninę SLA finansinę ir organizacinę būklę bei nūdienės susivienijimo problemas, o sekretorius Budreckis organizatoriams davė konkrečių patarimų, kaip praktiškai įvykdyti naujų narių prirašymą.

Visi Pildomosios Tarybos nariai įsakmiai pabrėžė, kad SLA veikla ir šios organizacijos ateitis išimtinai priklauso ne vien nuo turimų piniginių kapitalų dydžio, bet, svarbiausia, nuo narių skaičiaus ir kuopų veiklos. Tenka liūdnei konstatuoti, kad per eilę paskutiniųjų metų, nors organizacijos ir bendras finansinis pajėgumas yra padidėjęs, tačiau narių skaičius yra sumažėjęs ir turi tendencijos ir toliau mažėti. Todėl visi susirinkusieji organizacijos veikėjai buvo raginami daryti visas pastangas įrašyti į SLA daugiau narių, ypač kreipiant dėmesį į priaugančią lietuvių kartą.

Susirinkimo dalyviai labai gyvai diskutavo visus pranešimus, pasikeitė tarpusavyje mintimis bei sumanymais ir išskėlė eilę konkrečių klausimų, aiškinant kai kuriuos kasdien pasitaikančius neaiškumus.

Keli organizatoriai atkreipė SLA vadovybės dėmesį, kad vien ekonominiais pagrindais yra sunku sužavėti naujus narius. Juos daugiau ir efektingiau vilioja tautinė SLA veikla ir jos viešas pasireiškimas. Seniau pati SLA organizacija ir visos jos kuopos buvo įsijungę plačiai į Amerikos lietuvių kultūrinę bei visuomeninę veiklą ir aktyviai dalyvavo visame Amerikos lietuvių politiniame gyvenime. Tada ir narių skaičius nuolat augo ir jie visi matė aiškią prasmę, reiką ir naudą dalyvauti SLA eilėse. Tačiau šiandien jau

Garbage Pickup System Cuts Costs, Pollution

This new device for garbage collection promises to cut municipal costs while eliminating odors and insects and the noise normally associated with garbage collection. Called a Mechanical Bag Retriever (MBR), it is Gulf Oil Chemicals Company's entry into the \$5 billion municipal refuse collection market. The MBR was developed by Bellaire, Texas, City Manager Tom Heffington, the inventor, and Gulf Oil Chemicals, a manufacturer of polyethylene garbage bags.

ši visa veikla yra vos nežymiai bėpatebima, tad ir naujų narių Susivienijimui sunku bėpritraukti.

J. Daugėla siūlė, kad Pildomoji Taryba sudarytų plačią ir konkrečią SLA organizacijos visuomeninės-kultūrinės veiklos programą, pavestų vienam Pildomosios Tarybos nariui ją organizuoti ir jai vadovauti. Tada ir visos kuopos ir pavieniai nariai galėtų į ją aktingai įsijungti.

Taip pat visos SLA organizacijos turtingumą turėtų labiau pajauti visa organizacijos narių masė. Tai būtų įmanoma pasiekti investuojant dalį SLA atsargos kapitalo į visiems nariams naudingas ir reikalingas institucijas; statant poilsio namus, įrengiant vasarvietes atostogoms praleisti ir p.

Tą patį vakarą visi svečiai ir gausus clevelandiečių būrys vėl susirinko į Čiurlioniečių pastogę ir prie gausiai ir skaniai apdengtų stalų prisiminė SLA 14-tos kuopos istoriją, jos neitę gyvenimo kelią ir paminėjo jos žy-

mesniuosius veikėjus. Šios kuopos gyvenimo kelias yra lyg ir mažą nuotrauką visos SLA organizacijos veiklos ir garbingos istorijos. Kuopos narių eilės yra praeję keli tūkstančiai tautiečių, iš kurių eilė yra iškilę į žymius šios organizacijos ir visos lietuvių visuomenės veikėjus. Vakarienis metu įspūdingą kalbą pasakė prezidentas P. Dargis. Jo kalba visus giliai sujaudino ir privertė gerokai susimastyti. Be prezidento, kalbėjo dar ištisa eilė kitų veikėjų. Jie visi sveikino sukaktuvinę Clevelando SLA kuopą ir linkėjo jos valdybai ją ne tik ir toliau išlaikyti, bet ir ugdyti bei plėsti jos veiklą ir darbus. Visi išsiskirstė tvirtai tikėdami, kad šiai kuopai bus dar lemta atšvesti ir visos šimtinių metų sukaktį.

Visas šis gražus ir atmintinas susibuvimas buvo pajavirintas vietos solistų dainomis.

SLA 14 kuopai šiuo metu pirmininkauja Vytautas Brazulis, kuris labai daug prisidėjo prie šio minėjimo viso surengimo, jo programos paruošimo. Jis pats ir visas iškilmes pravedė. J. Dg.

mų melotragikomedija. Taip pat veiklas niekur dar nėra statytas ir jo premjera kaip tik įvyks Chicagoje, Antrame teatro festivalyje. Pažymėtina, kad Los Angeles Dramos Sambūris, vadovaujamas Dalios Mackailienės stipriomis prošvaisėmis yra prasiveržęs su gerais ir naujais scenos veikalais į lietuvišką sceną ir džiuginęs Los Angeles lietuvių. Sambūris veiklus, ryžtingas, gebas nuosirdžiai sutartinai dirbti, kuo Californijos lietuvių tikrai turi pagrindo džiaugtis.

Taigi iš šių trumpų užuominų matome, kad Padėkos dienos savaitgalį Kultūros fondas mums dovanoja tikrai vertingą kultūrinę dovaną — Antrąjį teatro festivalį.

Jo sėkmė priklausys ne tik nuo čia suminėto teatro, bet

ROCKFORD, ILL.

Lietuvos Dukterų parengimas

Lietuvių klubo didžiojoje salėje įvyko Lietuvos Dukterų tikrai šaunus pobūvis. Publika prisirinko gana daug. Ir ją sudarė ne vien lietuviai, — buvo gerokas būrys ir kitataučių. Guzardo muzikos mokyklos mokiniai, nuo 10 iki 14 metų amžiaus, su savo žibantiomis akordeonais ir gitaromis išėjo į sceną. Jų, mergaičių ir berniukų, buvo dvėsimt. Vadovavo jauna dirigentė.

P. Zakarienė atidarė programą ir pristatė Guzardo muzikos mokyklos dirigentę bei jaunus muzikantus, kurie tuoj užtraukė maršą. Publika buvo sužavėta. Po atlikimo kelių koncertinių dalykų, jie užtraukė įvairias polkas. Dirigentė sudarė kvartetų, duetų ir solo. Solistai tarpe pasirodė ir mūsų akordeonistas Svajūnas Rutkauskas.

ir nuo mielo žiūrovo, kiek dėmesio jis parodys šiam neeiliniam kultūrinio gyvenimo įvykiui. O domėtis tikrai būtų verta. Praleista proga nebesugrįš, tuo pačiu palikdama žalą ir pačiam mūsų kultūriniam gyvenimui. Auka, darbu, atsilankymu į spektaklius Antrąjį teatro festivalį nuosirdžiai paremsime, gi šio įvykio organizatoriams ir rengėjams nors maža dalele atsidėkosime.

kas, atlikdamas populiarią amerikonišką dainą. Publika jam gal daugiausia plojo. Programa be pertraukos tęsėsi apie pusantros valandos.

Programos vedėja Zakarienė padėkojo Guzardo mokyklos mokiniais ir visiems atsilankiusiems, o dirigentei išteikė gėlių puokštę.

P. Makauskas pakvietė svečius prie paruoštų stalų valgyti. Programos dalyviams taip pat buvo paruoštas stalas.

Pobūvis buvo labai jausus ir sėkmingas. O tai reiškia, kad liks ir pelno.

S. Kudirkos metinių minėjimas įvyks lapkričio 28 d.

Vietos Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius rengia vienerių metų Simo Kudirkos ryžtingo šuolio į laisvę ir gėdingo jo išdavimo rusams sukaktį Lietuvių svėtainėje. Tas metinis minėjimas buvo numatytas lapkričio 21 d., tačiau aplinkybės taip susidėjo, kad jį teko nukelti į lapkričio 28 d.

Iš Chicago atvyks jaunas inžinierius Rimas Staniūnas, kuris nušvies siaubingą įvykį, susietą su Simo Kudirkos išdavimu. Meninę programą dalį atliks iš Chicago atvykusi šokėjų grupė, kuriai vadovauja ponis Smieliauskienė.

Visi kviečiami dalyvauti. Pradžia 1:30 val. po pietų. Žvalgas

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI NAUJINIENOS — TIRTI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didėlimis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik	\$3.00
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaičius, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Kondius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykę lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus gyvenimą - Dėdės šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdas gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviešuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJINIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai išršta, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai išršta, 464 pusl.	\$4.00
Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai išrštas, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vac. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. išršta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 pusl., išršta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai išršta, 416 p.	\$5.50
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJĄ AMERIKOJE, 297 p. išršta — \$5.00 minkštais viršeliais — \$4.00	\$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai išršta 968 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

JURGIS JANUŠAITIS

Kultūrinė dovana Padėkos Dienos proga

Chicago lietuvių kultūrinio gyvenimo kelyje, įvairių renginių gausoje, gana ryškiai atspindžiu prasiveržia antrasis teatro festivalis, kurį ruošia Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondas Padėkos Dienos savaitgalį, Chicagoje.

Teatro, kaip tokio, Chicago tikrai laukia. Mes turime įvairiausių smulkių parengimų, gerų koncertų, meno parodų, tačiau teatro, o ypač pastavesnio, nesulaukiame. Tai gi Antrąjį teatro festivalį visuomenė sutinka su dėmesiu, tikėdama, kad keturių dienų slinktyje turėsime progos pasigėrėti ir gerais scenos veikalais, gera vaidyba ir tai bus savotiška pakaita įprastų renginių grandinėje.

Teatro pirmąjį festivalį LB Kultūros Fondas suruošė prieš trejetą metų. Tada dalyvavo daugiau teatrų iš įvairių lietuvių kolonijų.

Kultūros Fondo pirmininkas, Anatolijus Kairys, pats būdamas rašytojas ir dramaturgas, ypač dėmesį kreipia į teatrą, kaip ir vieną iš ryškiųjų kultūrinio gyvenimo šakų. Štai ir dėl to gal turime ir LB Jaunimo teatrą, kuris dalyvavo pirmame teatro festivalyje, o taip pat ir Antrame ruošiasi dalyvauti, statydamas Kosto Ostausko divertismentą "Metai". Jaunimo teatras atlieka ir kitą darbą — ugdo scenos talentus, gerus lituanistus, jaunuosius žmones įjungia aktyviai dirbti lietuviškoje žirvoje. Tad šias pastangas tenka tik nuosir-

džiai sveikinti ir visokeriopai remti.

Antrame teatro festivalyje sutiksime darbštų, jau dvidešimt su viršum metų pastolius išlėvusių, daug gerų veiklų pastačiusių, Hamiltono lietuvių dramos grupės "Aukurą", kuriam vadovauja režisierė, aktorė, nepavargstanti entuziastė Elena Dauguvietytė — Kudabienė.

Šis teatras Pirmajame teatro festivalyje dalyvavo su Vinco Krėvės drama "Mindaugo Mirtis", už kurį aktorai nuskyne ir laimėjimo žiedus.

Gi šių metų Antrame teatro festivalyje "Aukuras" dalyvauja su Jurgio Jankaus trijų veiksmų drama "Audronė". Veiklas statomas iš rankraščio pirmą kartą. Todėl jo turinys tepalieka paslaptimi iki tol, kol festivalyje pakils scenos uždanga. Tačiau jau dabar numanu, kad "Aukuras" veiklą paruos gerai ir tikrai bus verta šį veiklą pamatyti.

Nemaziau visuomenę domina ir Los Angeles Dramos sambūris, gražiai užsirekomendavęs Pirmajame teatro festivalyje su rašytojo Anatolijaus Kairio trijų veiksmų tragedija "Sviesa, kuri užsidegė", ir buvęs atžymėtas įvairiais žymenimis.

Gi į Antrąjį teatro festivalį šis sambūris atvyksta su labai įdomiu, Los Angeles Dramos Sambūrio konkurse laimėjusiu pirmą premiją veikalu — lietuviškoje žirvoje. "Paskutiniuoju Pikniku" trijų veik-

Not everyone buys Bonds for retirement.

Most investors anyway. Especially since the new higher interest rates went into effect.

U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% for the first year, thereafter 5.20% to maturity).

Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Bonds, vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young.

You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank.

Start saving now. Bonds are for more than retiring.

Take stock in America. With higher paying U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

SPAUDOS PABIROS

(Tęsinys)

2. Pakrantėje prie Martha's Vineyard uoloje, ten esančioje ar specialiai pastatytoje, iškalta Simo Kudirkos vardą su duomenimis, rodančiais, kuria proga ir kodėl toji uola čia stovi ir kokius įvykius šioje pakrantėje 1970 m. lapkričio mėn. 23 dieną atsitikusias liudija. Suplanuota, bet neįvykdyta;

3. Pačiomis pirmosiomis dienomis po Simo Kudirkos išdavimo (lapkričio 25-26) Bostono lietuvių aktyvus buvo suplanavęs žygį į atvirą Atlanto vandenyną, kur žvejoja rusiški komunistiniai laivai: greitlaivis, narstydamasis tarp sovietinių žvejų laivų, ypatingai aplink "Soviet-skajia Litva", per garsialbius lietuvių ir rusų kalbomis šaukia to laivyno jūreivius šokti į vandenį, iš kurio greitlaivis juos pasims į Ameriką. Greitlaivį turėjo lydėti vienas ar keli helikopteriai, kurie taip pat būtų pasirošę bėglams padėti. Viskas buvo paruošta: įgulos ir greitlaivis, tačiau toms dienoms siautusi Atlanto audra šį planą privertė atidėti. Jis ir šiandien nėra užmirštas ar anuliutas;

4. Artimųjų prie Martha's Vineyard vietovių-miestelių burmistrai prašomi kai kurias jų gyvenviečių gatves pavadinti Simo Kudirkos vardu. Šis užmojis vykdomas;

5. Nupirkti Martha's Vineyard ar kitoje artimiausioje vietoje žemės sklypą ir jame pastatyti Simo Kudirkos vardo namą, kuriame būtų įrengtas atitinkamas muziejus, kurio dauguma eksponatų būtų vaizduojančių pavergtą Lietuvą ir Simo Kudirkos išdavimo istoriją. Planas nesusilaukė atitinkamo atgarsio;

6. Pagaminti filmą iš Simo Kudirkos gyvenimo ir jo išdavimą komunistams. Dėl lėšų trūkumo šis sumanymas atidėtas vėlesniam laikui. Įfilmuotos medžiagos šiam filmui paskiri lietuviai filmo operatoriai turi gausias atsargas;

7. Mūsų politiniai veiksniai paskelbia konkursą veikalui apie Simą Kudirką parašyti. (Šį projektą Naujienose pasiūlė jų bendradarbis Alf. Nakas). Kol kas į tą pasiūlymą iš mūsų politinių ar bendruomeninių veiksmų nesusilaukta pasisakymo;

8. Lietuviai teisininkai paruošia atitinkamą projektą, pagal kurį Simo Kudirkos byla būtų įmanoma iškelti tarptautiniame teisme. Daugiau apie tą sumanymą iki šiol viešumoje nieko negirdėti;

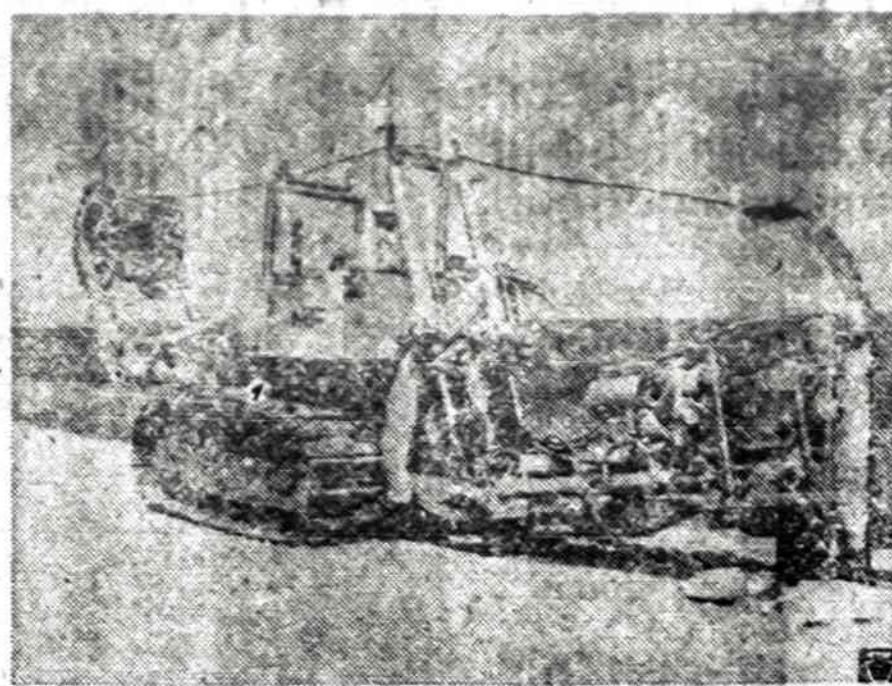
9. Ką veikia ir ką planuoja Bostono "Citizens Concerned for Simas" komitetas?

To Komiteto pranešime, dažuotame šių metų lapkričio mėnesio 3 d., skaitome "Simo Kudirkos tragedijos metinės jau čia pat. Bostono Koordinacinis komitetas kviečia ir ragina visas lietuvių kolonijas įsijungti į šią sukaktį bandant išgauti atgarsio iš spaudos ir televizijos, išnaudojant visas galimas vietines sąlygas.

Minėjimų formų gali būti įvairiausių: demonstracijos reikalaujant Kudirkai laisvės, laiškai prezidentui prašant jo intervencijos jam esant Maskvoje, iškilmingų pamaldų organizavimas bei bandymai gauti iš miestų savivaldybių gatvių, kurios būtų pavadintos Simo Kudirkos vardu ir t. t.

Komitetas šiuo metu ruošia "press release" Simo Kudirkos

Telephone Poles Obsolete

Plow train units like this Northwestern Bell machine are helping rid the landscape of unsightly telephone poles. The Bell System says that virtually all new subdivisions have been serviced with underground telephone lines since 1970. And now Bell is replacing some aerial line with underground cable in rural areas. This unit, a Massey-Ferguson crawler carrying a Kelley ripper, was operating in east central Iowa near Davenport.

ir Lietuvos laisvės bylos klausimais, kuris bus paskirstytas žinių agentūroms, televizijos ir radijo stotims ir išsiuntinėjamas lietuvių kolonijų ryšininkams panaudoti vietoje.

Komitetas Bostone lapkričio 23 d. organizuoja kelionę į išdavimo vietą prie Martha's Vineyard salos, kur šis įvykis bus paminėtas su pilnu orumu. Kitos kolonijos yra kviečiamos prie šio minėjimo prisidėti dalyvaudant asmeniškai. Detalės bus paskelbtos spaudoje.

"Citizens Concerned for Simas". Gražios mintys, gražūs projektai, bet labai ir net labai pavėluotai paskelbti.

10. Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba taip pat susirūpinusi Simo Kudirkos bylos reikalų. Jos atstovai pasiekė net Washingtono sėdintus valdžios pareigūnus ir susilaukė iš jų atitinkamų atsakymų. Tik visa be, kad Lietuvių Bendruomenė Simo Kudirkos bylos reikalu ne-

rado pareigos susisiekti su mūsų politiniais veiksniais (Altu ir Vliuku), bet veikia partizanškai. Šitaip visų lietuvių bendras reikalas nesprendžiamas ir neplanuojamas. Gėda Bendruomenei, kuri savo aukštų pareigūnų lūpomis aiškina:

"Ne, nepašalinome kitų veiksmų. Jeigu ką konkrečiau atliksime — painformuosime. (Autentiškas Bendruomenės pareigūno pasiaiškinimas Bostono lietuvių susirinkime Simo Kudirkos išdavimo metinių minėjimo ruošimo proga). Be kita ko, Bendruomenės atstovų galvose buvo kilęs net toks projektas: įsteigti specialų komitetą Simui Kudirkai gelbėti, ir į tą komitetą garbės nariais pakviesti prezidentą Nixon'ą, Amerikos Pakrantių Apsaugos vadą Bender'ą ir kt. Ką į tokius naivius svaiojimus? Vyrai, ar jūs norite visam laikui užkirsti kelią lietuviams į Washingtoną? Juk įžeidinėjimais ir patyčiomis aukštiesiems Amerikos pareigūnams joks, ne tik Simo Kudirkos, reikalas nesprendžiamas; įsibėgėjus galima labai toli nubėgti, bet kelio atgal sugrįžti nebėra...

11. Gal būt, daugiausia konkrečių darbų Simo Kudirkos bylos ir jos istorijos reikalu yra atlikę paskiri lietuviai ir jų sam būrai;

Artinantis Simo Kudirkos išdavimo metinėms sukaktuvėms, labai teigiamų ir pagirtinų žygių yra atlikę Amerikos lietuvių Vyčiai;

Kanadoje, Hamiltono kolonijos lietuviai, Simo Kudirkos vardą įamžino įnešdami į Lietuvos Laisvės fondą (?) 100 dol.;

Lietuvių Šaulių S-ga, jeigu neįklastama, jo vardą atžymėjo vieną savo vienetą pavadindama Simo Kudirkos vardu;

Mūsų skautai vasaros stovyklavimo metu atitinkamai pagerbė šį vyrą savo stovyklose;

Dailininkas A. Rūkstelė savo kūrybiniu talentu įamžino Kudirką piešinyje, kurį kai kas yra pasiūlęs nupirkti ir padovanoti Washingtono valdžios įstaigai;

Ne vienas mūsų poetas yra sukuręs eilėraščių apie Simą Kudirką. Jų tarpe poetas Bern. Brazdžionis kūrė: "Vaidilą Valiūnas prie užgesusio švyturio";

Yra sukurtų gerų, nors trumpų, prozinių dalykėlių;

Ryškiausi darbai yra kuriami mūsų rašytojų lietuvių ir anglų kalbomis. Tikėkime: nepoilsio išvysime ne vieną didelį veikalą apie Simą Kudirką. Kokios tie kūriniai bus vertės — pamatysime, kai jie pasirodys knygų skaitytojų "malonėje".

Vienas žymus mūsų rašytojas yra išsitaręs:

"Apie Simą Kudirką bus parašyta šimtai knygų".

Tuo tarpu lietuvių kalba turime tikrai vienintelį ilgesnį veikalą apie Simą Kudirką. To veikalo vardas: "Simas". Autorius Jurgis Gliauda.

Tai pats pirmasis veikalas, bandęs pavaizduoti Simo Kudirkos išdavimą ir to išdavimo tragiškumą. Skaitant tą veikalą darosi liūdna ne tik dėl Kudirkos išdavimo, bet ir dėl užmojo tą išdavimą pirmuoju išnešti į vie-

šumą. Liūdniau nebėgi būti. Tai spekuliatyvinis geismas gal pasigarsinti, o gal ir pasipinigauti. Tikru amerikonišku geismu: aš pirmasis pateikiu jums, skaitytojai, sensaciją!

Ir per tą degantį geismą pateikti sensaciją, to veikalo 158 puslapyje išretintomis raidėmis matome knygos parašymo datą: "Sausis, 1970".

Simo Kudirkos išdavimas atliktas 1970 metų lapkričio mėnesio 23 dieną, o knygos — Simas — autorius apie tą išdavimą knygą parašė beveik metus anksčiau. Kokia pranašiška aiškiaregystė! Tarkime: korektūros klaida. Tokių visur ir visada prielaidų.

Tos knygos leidyklos Viltis leidžiamoje clevelandiškoje Dirvoje toji knyga buvo tokiu įkarsčiu reklamuojama, peršama ir net raginama įsileisti į lietuvišką — lituanistines mokyklas, kaip reta kuri knyga. Taip pat buvo prašoma aukų tos knygos išleidimui anglų kalba. O tačiau nebuvo reikalo aną korektūros klaidą atitaityti. Argi ir ten nebuvo pastabėtas tas "blynas"?

Toji knyga, susilaukusi, kaip skelbta, nemenkos paramos iš skaitytojų, ypatingai toliau nuo to tragiškojo įvykio esančių (Australijos, V. Vokietijos lietuvių) leidžiamą anglų kalboje. Net leidykla buvo viešumai įvardyta.

Ir čia, prisilindamas visą atsakomybę už sekantį teigimą, tauriu: jeigu knyga išversta tolia, kokia ji išleista lietuvių kalba, be jokių paaiškinimų, be papildymų ir be šaltinių, kuriais naudotasi tą knygą rašant, įvardijimo, yra nusikaltimas ir lietuvių vardo išniekinimas!

Knygos autorius yra kelių knygų autorius ir niekaip negalima patikėti, kad jis, rašydamas Simą, nežinojo kiekvienam autoriui privalomo dalyko: jeigu rašai knygą naudodamasis kitais šaltiniais, iš jų pasiimdami beveik pažodžiui ištisas pastraipsius, ištisus faktų pavaizdavimus, pavardes, įvykio datas ir valandą, tai privalai visa tai įvardyti knygos tekste arba bent knygos pabaigoje nurodyti šaltinius, kuriais buvo pasinaudota.

Knygoje Simas viso to nėra ir todėl savaime išplaukia išvada: knyga yra sudėliotas iš įvairių šaltinių veikalas su autoriaus minčių priemonėmis. Turėdami parankę Jurgio Gliaudos Si-

ma ir greta jo "Attempted Defection by Lithuanian Seaman Simas Kudirkas Hearings before the Subcommittee on State Department Organization and Foreign Operations of the Committee on Foreign Affairs House of Representatives Ninety Congress second session.

December 3, 7, 8, 9, 14, 17, 18, and 29, 1970".

Palyginkime tų abiejų knygų tekstus, ypatingai angliškosios nuo 188 iki 244 puslapius ir be aiškinimų bus šviesu, kur mes, lietuviai, atsidursime, jeigu anglų kalba išleisti Simą planuotume ar išleisti lietuvių kalboje, kaip lietuvių laikraščiuose ar žurnaluose pasilms "pačiupinėti" įgūdę knygų recenzentai, o gal ir kritikai.

Po tokių "pačiupinėjimų", vargu ar bent vienas lietuvis rašytojas susilauks amerikoniškų leidyklų palankaus žvilgsnio! Lietuvių kalba išleisti "istorija" — Simas jau susilaukė antros laidos. Ir mes, savybėje, ga-

lime panašų "liuksusą" sugromuluoti, tik, susimildami, nesibraukime su tuo "kūriniu" i amerikiečių knygų skaitytojų mases: iš gėdos neturėsime, kur akis nukreipti!

★
Daktaras Vincas Kudirka savo "Varpu" ir jame nuolat skambėjusiais "Tėvynės varpais" išlėbavo lietuvių tautą kovai su carine okupacija, o jūreivis — radijo operatorius Simas Kudirka, nepasisekusių šuolių iš komunistinės vergijos į Laisvę ir herojiškų savęs atsidėjimų už rusų okupuotos Lietuvos Laisvę, kaip liepsnojantį ir kovos kelią apšviečiantį žibintą, išnešė Lietuvos — "didvyrių žemės" vardą į platumų pasaulį. Jis šiandien spindi plačiajame pasaulyje skaisčiausio dangaus saulės šviesa!

Neaptemdinkime to spindėjimo savo nevykusiais ir neapgalvotais žygiais.

(Pabaiga)

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliauda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasišku stiliumi apie sunkią pavergtą lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klatingumas pavergtant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

AIKAGIETIS IŠPODŽIŲ KOMUNISTU PAVERGTŲ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuralis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdių. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuralis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turisturo ir agitpropo propagandą bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KREVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie lietuvių kultūrinį gyvenimą. Skurdži tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimu.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau žiauriniai. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaida.

Enjoy Brandy like Whiskey?

Yes, in a sour! Yes, on-the-rocks! Yes, with soda!

Yes! You can enjoy brandy in every one of your favorite drinks because brandy is better. And adding a dash of brandy from the Hennessy will add the special flavor of one of the most prized brandies in the world.

Hennessy Brandy

Send 10c for recipe booklet to German Distilleries Ltd., Empire State Bldg., New York 10001

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIESE,
1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SASKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Bando sėdėti ant dviejų kėdžių

Vakar džiaugėmės, kad vienas Draugo redaktorių, atidžiai sekęs Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo eigą, lapkričio 16 dienos įžanginiame pripažino, kad Altas yra sudarytas demokratinio būdo ir kad jis nusipelnė visuotinio patikėjimo ir visuotinės paramos.

Padarėme užuominą, kad gyvenimo faktus pastebėjus redaktorių iš lygsvaros išmuša Bendruomenėje politikuoti pradėjusieji jo draugai. Vieta neleidžia plačiau šio nukrypimo aptarti. Vakarykščiame Naujienų numeryje, todėl prie to paties klausimo grįžtame šiandien. Grįžtame todėl, nes manome, kad Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime jis dar ne vieną kartą iškilis. Jeigu šiuo klausimu nebus reikalingas aiškumas, tai dar ir ateityje bus keliama bereikalingi erzeliai ir lietuvių kiršinimas.

Draugo redaktorių, teisingai ir gražiai atsiliepię apie Alto vedamą darbą ir Amerikos lietuvių tarpe turimą pasitikėjimą, tam pačiame įžanginiame šitaip savo įsitikinimus dėsto:

„Brangindami Altą ir Vliką, mes lygiai branginame ir Lietuvių Bendruomenę. Jeigu pradžioje Altas daugiau apjungė Amerikos piliečių, tai ir Lietuvių bendruomenę įsijungė daugiausia naujieji ateiviai, atsivežę uolų patriotinį karštį, aukštą išsimokslinimą, nepriklausomybės laikų patirtį. Dabar ir L. Bendruomenės sudėty daugiausia yra JAV pilietybę pasirūpinę asmenys. Ir ateityje gali būti svarstomas klausimas ne tik apie Alto ir L. bendruomenės jėgų ir darbų koordinavimą, bet ir apie jų dviejų organizacijų sujungimą“. (Draugas, 1971 m. lapkr. 16 d., 3 psl.)

Alto konferencijos eigą atidžiai sekęs redaktorių turėjo pripažinti, kad Altas įsigijo Amerikos lietuvių patikėjimą, kad ir didelė Amerikos lietuvių dauguma — anksčiau atvažiavusių ir vėliau čia atvykusių — remia Alto darbą. O vis dėlto jis brangina ir tuos savo draugus bendruomenininkus, kurie visą laiką kliudė Altui vesti Amerikos lietuvių daugumos paskirtą darbą. Bendruomenės vadovybę pagrobusi trumparegiai politikai visiškai užmiršo įsipareigotą kultūrinį darbą, bet pradėjo brautis į Amerikos politiką, kurios nepažįsta ir nesupranta.

DR. KAZIO BOBELIO KALBA ALTO ATSTOVAMS

Tęsinys

Taip pat Antano Mažeikos parašytą neatitinkantį tikrovei memorandumą apie ALTO vedamą politinę liniją. „Darbininkas“ irgi rado reikalingą savo vedamajame diskutuoti, visai nepatirkinęs šaltinio teisingumo, kai tuo tarpu kiti laikraščiai, šaltinį patikrinę, nerado reikalo klaidinti visuomenę.

Tokie ir panašūs komentarai, giliau reikalaujant nepastidėjus, niekam garbės nedaro, o svarbiausia — Lietuvos reikalui nepatarnauja.

Šios kadencijos metu taip pat yra jau beveik paruoštas ir greitai laiku bus išleistas ALTO Balsas, kuriame nagrinėsime ALTO politinę veiklą, ateities darbų gaires, atliktų uždavinių įvertinimą ir teiksime informaciją skyriams ir kt. P. K.

Kleiva, vice-pirm. spaudos ir informacijos reikalams apie tai jus smulkiau painformuos.

Praėjusios valdybos uždavinys išleisti ALTO istoriją buvo užbaigtas šios kadencijos metu. P. Šimaitis praneš apie tai smulkiau.

Genocido parodos naujas katalogos buvo pagrindiniai iš naujo perredaguotas ir šiuo metu yra spausdinamas. Darbas turi būti baigtas artimoje ateityje. Nuo naujų metų pradėsime Genocido parodos išstatymus įvairiose Amerikos vietovėse. Šia proga noriu išreikšti didelę padėką ponams Kolbai ir Adomaičiui už jų didelį pasiaukojimą ir pasišventimą Genocido parodai ir taip pat katalogų paruošiant. P. Kolba šiuo metu sunkiai serga ir mes linkime jam tikrai nuformaciją skyriams ir kt. P. K.

Be organizuotos šmeižtų kampanijos prieš Dr. P. Grigaitį, Miką Vaidylą, o pagaliau ir prieš Leonardą Šimutį, bendruomenininkai sulaužė prieš 25 metus padarytą darbo pasiskirstymo susitarimą ir pradėjo keistis į Alto finansus. Altas davė pinigų pirmiesiems Bendruomenės žingsniams Amerikoje, o dabar tos pačios Bendruomenės atstovai ryžosi Altą griauti. Tą Altą naikinimo kampaniją pradėjo prieš kelis metus, bet ją tęsia ir dabar. Tabor Farmon parinko ir vežė paskaitininkus, kurie, jokių statistikos duomenų nepateikdami, iš jaunatviško peties kinto prieš visas Amerikos lietuvių politines grupes ir didžiulius susivienijimus.

Nei New York'e ir Chicagoje vykusieji pasitarimai, nei Tabor Farmoje specialiai suorganizuota ir sukvietta konferencija laukty rezultatų nedavė. Iš atsakingų pareigūnų pranešimų matyti, kad Bendruomenės vadovybėje esantieji frontininkai tartis visai nenorėjo. Jie bandė primesti savo valią, o kai ir tas nepavyko, tai pradėjo kalbas apie dviejų organizacijų sujungimą. Kaip jie tai padarys — niekam neaišku. Altas suorganizuotas politiniam darbui vesti, o Bendruomenės svarbiausias darbas — kultūrinis. Šios dvi organizacijos viena kitą gali papildyti. Altas taip ir darė iki šio meto. Rėmė kiekvieną didesnę Bendruomenės kultūrinę užsimojimą, panašiai elgėsi ir Bendruomenės narių dauguma — rėmė politinę Alto akciją. Bet politikuoti pasiūkė frontininkai tuo nesitenkino. Apleidę savo darbo sritį ir sulaužę susitarimus, jie pradėjo dubliuoti Alto vedamą darbą ir savo vamzdžių ugnį atsuko prieš Altą, nors jų taip jau nemėgiama seniu Alte seniai nebėra. Šitokia jų elgsena neparodo to aukšto išsimokslinimo ir atsivežtos patirties. Gyvenimo patirtį turintieji šiandien Amerikos Lietuvių Taryboje dirba, o jokios patirties neturintieji Alto pamatus griauia.

Mums atrodo, kad Draugo redaktorių, konstatavęs kelis tikslūs faktus, vėl atsisto ant dviejų kėdžių. Jis pritaria Alto vedamam darbui, bet jis taip pat pritaria ir Altą griauantiems keliems Bendruomenės politikams. Naudos iš tokios pozicijos niekam nebus.

Amerikos Lietuvių Tarybos centro valdyba, nusifotografavusi 1971 metų lapkričio 13 dieną Midway House viešbučio salėje. Iš kairės į dešinę sėdi: Kazys Kleiva, garbės pirm. Leonardas Šimutis, Alto pirmininkas Dr. Kazys Bobelis, vicepirm. Povilas P. Dargis, vicepirm. Dr. Kazys Šidlauskas; stovi vicepirm. Teodoras Blinstrubas, sekretorius Dr. Vl. Šimaitis, Juozas Mažeika, Juozas Skorubskas, Dr. Jonas Valaitis ir Alto įgaliotinis Washingtono Dr. J. Genys.

Foto V. Noreikos

ALTO centro valdyba yra Centro Valdyba nori Jums priparuošusi petiją, smerkiančią Lietuvos okupaciją, religijos persekiojimą Lietuvoje, ir brutalų bei nežmonišką Simo Kudirkos mušimą ir nuteisimą. Šią petiją mes norime įteikti JAV prez. Nixonui prieš jo kelionę į Maskvą, tikėdami, kad jisai turės tada pagrįstą kalbėti Lietuvos reikalui. Norime surinkti mažiausiai 100,000 parašų. Tad iš anksto prašau Jūsų visų kaip galima didesnės pagalbos.

ALTO Centro Valdyba susitarusi su Ramovėnų centro valdyba organizuoja bendrą Kariuomenės šventės ir Simo Kudirkos metinių minėjimą. Tuo klausimu visi skyriai ir organizacijos jau yra painformuoti.

Vidiniai ir tarpusaviniai santykiai centro valdybos yra labai nuosirdūs, atviri ir vieni kitus papildantys. Visų grupių atstovai bendradarbiauja nuosirdžioje dvasioje ir pilnai atlieka pavestus darbus. Visi stengiasi ALTO veiklą stiprinti ir plėsti. Posėdžių lankymas vyko gerai, išskyrus Santaros - Šviesos atstovą, kuris dalyvavo tik viename posėdyje. Aš nenorėčiau, kad tai būtų priimta kaip kokia asmeniška kritika, priešingai, asmeniško visai nejauciu, tik noriu pabrėžti, kad veiklos pasisekimas ir organizacijos stiprumas priklauso nuo visų narių vienodai, todėl ir visų vienos — lygus pasiaukojimas prisiėmus įsipareigojimą yra būtinas. Grupės, išrinkdamos savo atstovus, į tai turėtų atkreipti rimtą dėmesį. Ypatinai tai svarbu dabar, kuomet

girdas Julius Greimas. „Literatūra ir Menas“ (43 nr.) paskelbė, kad svečias Vilniaus universitete skaitė dvi paskaitas („Bendrosios semiotikos problemos“ ir „Is lietuvių mitologijos“), mokslo įstaigose rinko medžiagą, lankėsi dar Kaune ir Trakuose. Greimas iš Vilniaus buvo išvykęs į Maskvą, kur taip pat skaitė paskaitas, diskutavo su Maskvos mokslininkais. Vilniaus savaitraštis plačiau parašė apie Greimo mokslinius darbus.

Izraelis nepriima J. Tautų komisijos

NEW YORKAS. — Izraelis pranešė Jungtinių Tautų sekretoriui, kad jis neįsileis JT komisijos, kuri paskirta iš Argentinos, Italijos ir Sierra Leone diplomatų. Komisijai JT pavedė patikrinti Jeruzalės miesto statybą ir Izraelio valdžios planus arabų dalies Jeruzalėje pertvarkymui. Komisija buvo paskirta rugsėjo 25 d. Saugumo Tarybos. Ji ragino Izraelį sustabdyti veiksmus, kurie pakeistų Jeruzalės miesto charakterį ir atšaukti visus planus ta kryptimi.

Jungtinės Tautos pavedė komisijai reikalą ištirti ir pranešti Saugumo Tarybai per 60 dienų. Komisija, tikriausiai, praneš, kad Izraelis atsisako su komisija bendradarbiauti.

Svečias iš užsienio

Spalio mėn. Lietuvoje viešėjo iš Paryžiaus atvykęs prof. Al-

help your
HEART FUND
help your HEART

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS

1932 METŲ DIENORAŠTIS

7

Vakar buvo atvažiavęs Eliozius. Apsirengęs naujais drabužiais. „dumplinėmis“ kelnėmis. Ryt jis išvažiuoja į namus atostogų. Lauktyvių atvežė man — žinių apie egzaminus. Greit reikės istorijos egzaminą laikyti. Be to, prieš vasaros atostogas turėsiu dar išlaikyti iš abiejų kalbų.

Planą ateičiai turiu tokį: Birželio pradžioje vieną savaitę eisiu į kursus. Tuo reikalu jau susitariau su gspadine. Čia išbūsiu iki liepos penkioliktos. Paskui važiuosiu padėti Papūniui šienauti. Toliau kaip bebūs — nežinau.

Tai — viskas yra tvarkoje. Tik reikia dirbti. Ir reikia pamilti darbą, kurį čia dirbti turiu. Kažkodėl jis vis baigina mane. Atrodo, kad toliau bus sunkiau. Dobilų piovimas prasidės. Bet visuomet taip yra, kad būsimas darbas atrodo sunkus, o kai pradėdų jį dirbti, pasirodo pats lengviausias. O ir dabar, o juk nėra sunku. Tik reikia pagalvoti niekų. Vakaraš dar pasi-mokau po gerą pusvalandį, ir miegu visuo met ne mažiau septynių valandų. Tik paskutiniu laiku privargino slogos.

Pradėdau vis mažiau ir mažiau besitai-kyti prie čionykščių, ir tuojau daugiau laiko mokyti atlieka. Jau suprantu, kad aš nesu jiems kompanijonas, Vakarelių čia visur daugybė. Mūsų kiemas yra kaip koks centras, kur renkasi apylinkės jaunimas.

Šventadieniais susirenka jie, griežia gramafonas, pradeda šokti. Stengiuosi tolin-tis nuo pramogų ir pasilinksminimų. K-ra-tausi jaunų moterų draugystės.

GEGUŽES 22 D.

Šią savaitę mudu su Kurčiu važiojavo į mišką, vienam mokytojui į Klaipėdą mal-kų parvežti. Vaziavova ilgai, tokio gražaus ir tiesaus kanalo pakrante. Visur lygi žemė. O miškas jų irgi kitoks: jokio kalnelio, medžių vienodame atstume vienas nuo kito, visi tiesūs ir nestori. Miškas iš-dalytas kvadratais, ir ženklai uždėti. Kur-tis, į popierių ir į tuos ženklus žiūrėdamas, surado malkas.

Kai iškrovėva malkas Klaipėdoje, mo-kytojas mudu vaišino. Su Kurčiu jis šne-kėjo vokiškai, o su manim lietuviškai. Kai jau ruošėvos namo važiuoti, aš pa-prašiau Kurčį, kad nueitų į Eliozių kam-barį ir atneštų mano geruosius drabužius. Jie buvo surišti į pundą ir pakšti po lova. Pacevičių tarnaitė padavė jam juos. Par-sivežiau. Reikės padoriau apsirengti į kur-sus einant.

Eliozius dabar yra Kėkštuose.

GEGUŽES 29 D.

Nebeturiu ką į dienoraštį rašyti. Ir jau seniai šitaip. Kai po dirvas vaikščioju, vi-sokių minčių galvoje kyla, o kai laisves-niu laiku jas sugaudyti noriu, galva staiga pavirsta į sunkų bėmintį futbolą. O minčių visokių darbo dienomis kyla. Dabar gražus pavasario oras, medžiai ža-

liausiame savo žalume, visur žiedai, visur kvepia. Tokios aplinkos paveikta ir nuo-taika visuomet graži.

Eliozius praeitą sekmadienį parašė man iš Kėkštų, kad ir ten gražu ir žalia, ir kad atostogos esančios jam malonios.

Parvažiuosiu greitai ir aš į Kėkštus. Parvažiuosiu po penkioliktos liepos. Ma-nau, kad šis mano planas nebepasikeis. Esu jau galutinai susitaręs su šeimininke. Parsivežiau šiandien ir daiktus iš Paupio.

Išgyvensiu čia iki liepos 15-tos. Bet pir-mąją birželio savaitę nebedirbsiu, lanky-siu kursus.

Tai — visokios tos mintys gražiame pavasario laike. Pateko man į rankas to-kią kortelę, su kuria trys studentai iš So-fijos, apie pasaulį keliaudami, renka pi-nigus. Kortelėje trumpai pažymėta apie tą jų kelionę. Turi atlikti per dešimtį me-tų.

Koks gražus beveik pasityčiojimas iš laiko! Didelis laikas mažų paverstas.

Tegu tie trys studentai keliauja savo keliais, o aš keliausiu savaisiais. Ir jeigu jie per dešimtį metų apkeliauos pasaulį, kaip toli aš per tiek laiko nueisiu?

Baigsiu universitetą!

Jau apskaičiavau, kad gimnaziją baig-siu per penkis metus. Antri penki liks uni-versitetui. Universiteto baigimo diplomąs pilnai galės lygintis su žemės apkeliajimu.

Tad sudiev. Susitiksime 1942-rais me-tais, kai aš savo rankose turėsiu diplomą. O gal ir nebususitiksime tuokart. Juk yra dar kažkas, kas mane toje kelionėje

sustabdyti gali. Bet ar reikia dabar apie tai galvoti.

Tad pirmyn! Tempo!

BIRZELIO 1 D.

Sulaukiau pagaliau savo atostogų. Nuotaika puikiaiusia. Šįryt esu, jau laisvas, gyvenu savotišką gyvenimą, ir taip gyven-siu visą savaitę. Nebent šeimininke, paste-bėjusi mane kamaroje, pasikėsintų kar-tais į mano laiką. Bet reikės būti griežtam, nes juk kiekviena minutė laiko man bran-gi yra.

Pradėdau gyventi tikrą savo gyvenimą. Praeitą mėnesį ne tikrą gyvenau, tik pa-dedamąjį, priemonės gyvenimą. Šįryt ir gamta, rodos, linksmensnė, ir purvynai, po kuriuos vakar taip uoliai basas braidžio-jau, nebe tokie biauūs atrodo.

Kas liečia santykius su šeimininke, mė-nuo ne per geriausiai užsibaigė. Vakars su mėslių valkečiu įvažiuavau į griovį ir tuo dar labiau pabloginau padėtį. Bet vistic-kai turės būti tvarkoje, nes dar šįryt kalbėjo ji apie dalykus, liečiančius tolimesnį ma-no pasilikimą.

Vakar labai nescėminga diena buvo. Nesisekė dirbti. Dar tas lietus kailį išplo-vė.

Šiandien istorijos egzaminai. Proga pasirodyti, kiek vargęs esu prie Gobio ir Alekno vadovėlių ir prie kursų valdybos duotojo konspekto.

Jau vakaras. Dalykai pasikeitė. Šešta-dienį ir pirmadienį bus egzaminai vokie-čių kalbos, 14-tą ir 16-tą šio mėnesio lietu-

vių kalbos. Dabar tik reikia stengtis išsilai-kyti čia iki 15-tos, kol praeis egzaminai. O po to būsiu laisvas iki pirmos rugsėjo, kol prasidės pamokos. Dabar pamokų jau nebebus, jau atostogos. Taip tad ta nuosa-voji mano savaitė turi žūti.

Egzaminą išlaikiau, rodos, gerai. Pri-siejo pasakoti apie reformaciją Anglijoje ir apie protestantizmą Lietuvoje.

BIRZELIO 5 D.

Vieną po kitos imu priešo tvirtoves, laužiuosi, veržiuosi pirmyn. Vakar išlai-kiau egzaminą iš vokiečių kalbos. Nors rezultatų dar nežinau, bet manau, kad iš-laikiau. Neblogai atsakinėjau žodžiu, se-kėsi, o dargi pasitikėjau savimi, buvau drąsus. Geras ponas Inčiukas, kad išprašė man egzaminą, nes kai mažiau žmonių — drąsiau yra. O ir rytoj nebereikės gai-šti ir su šeimininkeis nemalonumų turėti. Tuo pačiu ir daugiau uždarbio liks.

Nuotaika po egzaminų buvo geriausia. Kai čiau namo, buvo jau sutemusi. Naktis buvo graži, labai pavasariška, su neaiškia prietema, su naktiniais garsais, su savotišku kvapu. Priminė ji man naktis, prieš kele-rius metus pravaikštinėtas, kurias pažino-jau, su kuriomis susigvyvenęs tada buvau.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2855 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: R.Epublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir šeštadieniais, 9-12 val. ryto, 1-5 val. vak.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 8-0001

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso telefonas: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 9 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto, 1-5 val. vak.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-6149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-11
2250 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

CLEVELANDO LIETUVIŲ ŠIMTMETIS

Sukaktuvinių Metų Koncertas

"Kai 1871 m. Pranciškus
Freimonas išėjo iš geležinkelio
stoties, jo niekas nepasitiko,
niekas jo kalbos nesuprato.
Vos 35 metų senumo Cleve-
lando miestą smalsiomis
akimis tyrė ir vertino čia atkly-
dęs pirmasis lietuvis.

"Modernioji civilizacija dar
tebebuvo gyva tik neprinoku-
siais vaisiais, gausiais bandy-
mais, drąsiomis idėjomis ir
svajonėmis. Jau veikė primi-
tyvi ribota telegrafo tarnyba,
bet reikėjo penkerių metų iki
telefono išradimo. Pirmoji
elektros lempa sužibėjo po 11
metų, o pirmasis automobilis
išriedėjo tik po 35 metų".

Šiais keliais vaizdžiais saki-
niais clevelandietis žurnalistas
V. Mariūnas vaizdžiai nusako
mūsų tautiečių kūrimosi pra-
džia didžiuliam prekybos ir
pramonės Clevelando mieste.
Tad šie 1971 metai šios šiuo
metu jau didžiulės lietuvių ko-
lonijos tautiečiams yra jubili-
jiniai metai. Patį šios sukak-
ties faktą pirmasis iškėlė radi-
jo bangomis lietuviams paskel-
bė "Tėvynės Garsų" radijo pro-
gramos direktorius J. Stempu-
zius, kviesdamas visus
Clevelando lietuvius ir jų or-
ganizacijas imtis iniciatyvos
atitinkamai šią sukaktį pami-
nėti. Šiuo metu šiam reikalui
jau yra sudarytas ir veikia pla-

tus visuomenės veikėjų ir or-
ganizacijų atstovų komitetas.
Netenka abejoti, kad Clevelan-
do lietuvių šimtmečio gyven-
imo istorija yra spalvingai pa-
puošta daugeliu atmintinų
įvykių, reikšmingų susibūri-
mų ir toje istorijoje savaime
iškyla neužmirštami žymiųjų
veikėjų vardai.

Visa ši medžiaga laukia
krūpštaus istoriko plunksnos
ir pasižventimo. Šiuo metu
prasidėjo ir išorinė viso minė-
jimo komplekso dalis. Ji pra-
dėta lapkričio m. 14 d. gražia
ir atitinkamai suorganizuota
kultūrine programa, kuriai
surengti iniciatyvos ėmėsi ir
visą surengimo našą pakėlė
pats "Tėvynės Garsų" pro-
gramos direktorius J. Stempu-
zius.

Tą dieną kuklioje, bet jau-
džioje vos 200 žmonių talpinan-
čioje Clevelando Muzikos In-
stituto salėje įvyko dainos, po-
ezijos ir dramų vakaras, kurio
entuziastai pilnai ir užpildė
visas salės sėdimas vietas.

Vakaro dainos dalis neabe-
jotinai paliko visiems susirin-
kusiems malonų prisiminimą
ir visus gerai nuteikė. Solistė
Aldona Stempuzienė trims iš-
ėjimais ir sceną padainavo J.
Gruodžio keturias dainas, B.
Kutavičiaus vokalinį ciklą
"Avinuko Pėdos" (penki trum-
pi dainos fragmentai), V. Klo-
vos penkias dainas. Didesnė
šių dainų dalis yra jau dabar-
tinių gyvenamojo metu kūry-
ba, sukurta, sakytum, naujo
lietuviško muzikos ir dainos
kūrybinio stiliaus fone. Solis-
tė Stempuzienė šias dainas yra
pamėgusi ir į jų techniką įsigi-
linusi, todėl ir visas jas ji at-
liko pasigėrėtinais gražiais, di-
dėliu jautrumu perduodama
ne tik muzikinį dainos išpuolį,
bet ir išgyvendama pačių dai-
nų nuotaikas. Įspūdingai nu-
skambėjo visos "Avinuko
Pėdų" ciklas, palikdamas klau-
sytojams subtilios savotiškos
mistikos nuotaiką.

Naujai ir naujoje formoje
buvo parasyti ir koncerte pačių
autorių paskaityti Vitalijos
Bogutaitės ir Rimo Vėžio kū-
riniai. Programos viršelės by-
lojo, kad tai bus poezijos va-
karas, o pati programa sakė,
kad bus skaitomi eilėraščiai.
Tačiau, jeigu tikėtis Websterio
žodyno nusakymu, kad poezi-
ja yra minties ir žodžio grožinė
išraiška, išreikšta specialia li-
teratūrine forma, ir dar priimti
dėmesin, kad pagal tą patį
Websterį, poezija turi paten-
kinti žmogaus estetinius jaus-
mus, tai šio vakaro programos
dalyviai tikrai klausytojus nu-
vylė. Tiek vieno, tiek kito kū-
rejo kūryboje eiliniams klausy-
tojui tikrai buvo sunku pajaus-
ti bet kokius poetinės formos
pėdsakus ar pagauti kokios
nors minties esmę. O R. Vėžio
jau kai kurie, sakytum, su-
pernatūralūs ir vulgarūs išsi-
reikimai tikrai nedaug tepri-
sidėjo prie estetinių jausmų
patenkinimo ar nuotaikos pa-
kėlimo. Labai gaila, kad dėl
ligos negalėjo vakaro progra-
moje dalyvauti poetas Henri-
kas Nagys.

Jau daug geriau visus nutei-
kė ir visą programą praturti-
no dramaturgas Kostas Ostrau-
kas savo trumpu dramatišku
"Šaltkalvio" fragmentu. Šiam
fragmentui autorius parinko
labai įdomią, jautrią ir jaudi-
nančią temą, surišią su tragiš-
ku mūsų tautos istoriniu įvy-
kiu. Šiame fragmente, kuris
eina dialogo formoje, Kudir-
kos Naumiesčio šaltkalvis Za-
leskis 1903 m. žandarų virši-
ninko įsakymu ir keliais gra-
šiais apmokėtas nakčia iškalė
nuo Dr. Vinco Kudirkos pam-
inklo Lietuvos Himno žo-
džius. Nors gerai nesuprasda-
mas savo naktinio darbo pras-

čia padaręs kažką niekingo ir,
neradęs nusiramino smuk-
lėje, nori visą savo sielos ne-
rimą išlieti namie savo žmo-
nui. Pats temos pasirinkimas
yra tikrai labai įdomus ir at-
veria plačias galimybes žmo-
gaus dvasinio konflikto meni-
nei analizei. Gaila, kad uoto-
rius šiame trumpame, bet
įdomiai ir gyvai parašytame
dialoge dar nepasiekė žmo-
gaus dvasinio konflikto psi-
chologinės gilumos. Jeigu šis
fragmentas yra didesnio rašo-
mo ar jau parašyto dramos kū-
rinio dalis, tai tenka tik ne-
kantriai laukti jo pasirodymo,
nes paskaitytas fragmentas lei-
džia manyti, kad tai bus įdo-
mus ir mums lietuviams pras-
mingas meninis kūrinys.

Tad šis gražus, gerai suor-
ganizuotas ir pavyzdinai pra-
vestas vakaras buvo ne tik re-
ta kultūrinė pramoga Clevel-
lando lietuviams, bet ir graži
Clevelando lietuvių šimtmečio
minėjimo visos programos
įžanga.
J. Dg.

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Chicago Lietuvos Suvalkiečių
Draugijos šokių vakaras lapkri-
čio 20 d. 7:30 val. vak. Hollywood Inn
saleje, 2417 W. 43rd St. Šokiams gros
George Joniko orkestras. Bus skanių
valgių ir įvairių gėrimų. Kviečiame
visus dalyvauti ir praleisti linksmai
vakarą.

— Žemaičių Kultūros klubo metinis
parengimas įvyks lapkričio 21 d. 4:00
val. popiet, Hollywood Inn svetainėje,
43 ir S. Western Ave. Bus vaišės, Va-
liūno muzika šokiams ir veiks laimės
šulyns. Nariai ir svečiai kviečiami
dalyvauti. Nariams dalyvavimas, pa-
gal konstituciją, privalomas. Įžango
bilietas 1.00 dol. asmeniui.
Joseph Skeivys klubo pirm.

— Marquette Parko Namų Savinin-
kų Organizacijos susirinkimas įvyks
penktadienį lapkričio 19 dieną, 7:30
val. vak. parapijos svetainėje, esan-
čioje 6820 So. Washtenaw. Nariai
kviečiami laiku atvykti.
Stasys Patlaba

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
saulės Klubo mėnesinis narių susirin-
kimas įvyks sekmadienį, lapkričio 21
dieną 1:00 val. popiet Hollywood sve-
tainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai ma-
lonekė atsikvies ir aptarti klubo
reikalus, kurių yra daug.
Rožė Didžiagalviene, raš.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandų-
gražiausias gėles ir vainikų ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių Direktorai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS ČIENA
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

GRADINSKAS
AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. Walbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEMlock 4-2413
7:39 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
extinguish the ashes, and drowns
them again. Crush all
smokes dead ones.
Please! Only you can
prevent forest fires

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaelevo Birškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra
veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias.
Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50.
Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:
NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleksas Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų
Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus. 664 psl. Kietais
viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž-
nyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 48
pasauleitiki choral, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografi-
jos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, liaisvaimiškų ir
kitų organizacijų alikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS
vardu ir pastutu:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

